

Te hogyan tudsz segíteni?- elsősegélynyújtás egy kiránduláson

Összegzés	
<i>Szempontok</i>	<i>Leírás</i>
Cél és várható eredmény	A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az egészségük megóvása érdekében. Tanulják meg, hogy milyen összefüggés van a viselkedésük és az egészségi állapotuk között. A gyerekek tudják, hogy ők mit tehetnek az egészségük megőrzéséért, a balesetmentes hétköznapiakért. Ismerjék meg a régi és az új orvosi műszereket.
Óraszám (45 perces óráként)	3X45 perc
Tartalmi elemek	1. Elsősegélynyújtás az erdőben 2. Régi orvosi műszerek 3. Mai orvosi műszerek, gyógyítás
Tantárgyi kapcsolatok (koncentrációs lehetőségek)	• Testnevelés, egészséges életmódra nevelés • Anyanyelvi nevelés: kommunikáció, érvelés • Matematika: logikus gondolkodás fejlesztése • Technika: kreativitás fejlesztése • Ének: zenehallgatás
Kompetenciák, készségek, képességek	Személyes kompetencia: ismeretszerző képesség, önismeret, önértékelés, kreativitás, fantázia, képzelet fejlesztése, beszédfejlesztés Kognitív kompetencia: megfigyelés, összefüggések megértése, információk, adatok megszerzése, rendszerezése, értelmezése, megfigyelőképesség, problémamegoldás Szociális kompetencia: együttműködés, egymásra figyélés, egymáshoz való alkalmazkodás fejlesztése
Fontosabb tevékenységtípusok, módszerek	Frontális osztálymunka – zenehallgatás, irányított beszélgetés az erdő veszélyeiről, múzeumi tárlatvezetésen megfigyelés Csoportmunka: csoporton belül feladatmegosztás, sérülések orvoslása a fellelhető eszközökkel, orvosi műszerek fel-, és megismerése Egyéni munka: könnyű és súlyos balesetek szétválogatása, mentőautó megtekintése páros munka: feladatlap kitöltése, csoki kúp és tabletták készítése
Értékelési, önértékelési formák	Az értékelés tartalma: 1) produktum értékelése: egyéni- és csoportmunka, feladatlapok, kúpok és tabletták, csoportok beszámolója, munkája 2) készségek, képességek értékelése: megfigyelőkészség, kreativitás, döntési képesség, feladatmegosztás, együttműködés. Az értékelés módszere: 1) tanári értékelés szóban (egyéni, mely folyamatos, egész órán át tartó, csoport-, és osztályértékelés);

	2) tanulói csoportok önértékelése, véleményalkotás a másik csoport munkájáról A rendszeres csoportértékelések eredménye részben beépül a tervező, fejlesztő munkába. Tanulói fejlesztés a tanári visszajelzések alapján.
Előkészületek, eszközök, anyagszükséglet	Orvosi eszközök (a fonendoszkóp, a fehér köpeny, a műtőruha, a szájmaszk, a gumikesztyű, a spatula, a vérnyomásmérő). Mentőautó és az ott fellelhető eszközök deszkalap, cipőfűző, bot, sál, zsebkendő, gólyaláb, pulóver, bakancs, labda
Források (pontos hivatkozással)	http://www.kecskemeti-hirhatar.hu/hirek/gyogyito-bocsok-program-ovodasoknak-kecskemeten http://kecskemet.hu/?r=6059&c=6250&l= Helené Dutilleul: Természet nagy enciklopédiája Budapest, Passage Kiadó 1999.
A kipróbálás helye, időpontja, a kipróbáló pedagógus és csoport	Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Múzeum Kecskemét 5. a természettudományos irányultságú osztály Dr. Holeczné Morvai Ildikó
Ötletek, tippek	Ismeretek otthoni továbbadása a szülőknek, testvéreknek, közös múzeumlátogatás Veszélyes tárgyak gyűjtése Tiltó, figyelemfelkeltő jelzések elhelyezése a tanteremben Társasjáték készítése orvosi műszerek témakörben
Változatok, lehetőségek	Kórházlátogatás Háziorvosi rendelő látogatása Segítségnyújtás az utcán Életben kialakult hasonló esetek megfigyelése, kezelése, segítségnyújtás

A foglalkozás menete	
Elsősegélynyújtás az erdőben	
Szempontok	Leírás
1. Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	<i>Mit tehetünk az egészségünk megóvása érdekében? Teendők erdőben bekövetkezett balesetek esetén. Szabályok betartása. Könnyű és súlyos balesetek csoportosítása</i>
Fejlesztési célok	<i>Ismerjék fel a baleseteket, biztonságosan tudják, mi a teendő balesetek esetén. Felelősségteljes viselkedés kialakítása: Viselkedésemmel felelek a saját és a társaim testi épségéért is.</i>
Tevékenységek (időkerettel)	1. Zenehallgatás (Erdő) (2') 2. Irányított beszélgetés (8') 3. Veszélyhelyzetek eljátszása az erdőben (5') 4. Balesetek modellezése, elsősegélynyújtás (15') 5. Mentőhívás (5') 6. Könnyű és súlyos sérülések csoportosítása (5') 7. Összegzés (5')
Régi orvosi műszerek	
2. Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	<i>A régen használt orvosi műszerek megfigyelése múzeumi óra keretében. A gyógyításban használt kúpok és tabletták készítési módjának megismerése.</i>
Fejlesztési célok	<i>Bizalom megalapozása az egészségügyi dolgozók gyógyító munkájával kapcsolatban. Ismerjék a fontosabb gyógyító eszközöket. A tanulók bizalma a gyógyító munka felé növekedjen.</i>
Tevékenységek (időkerettel)	1. Régi orvosi műszerek megfigyelése tárlatvezetés alkalmával (20') 2. A tanultak rendszerezése, ismétlése feladatlap segítségével (10') 3. Ellenőrzés, értékelés (5') 4. Csoki kúp öntése öntőforma felhasználásával (7') 5. Tablettatömörítés, formálás régen használt forma segítségével (3')
Mai orvosi műszerek, gyógyítás	
3. Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	<i>Az iskolások játszva tapasztalhatják meg, hogy hogyan zajlik egy orvosi vizsgálat, egy műtét, hogyan kell újraéleszteni. Közvetlen kapcsolatba kerülnek a gyermeki szemmel talán félelmetesnek tűnő orvosi eszközökkel, kipróbálhatják, felvehetik azokat. Ilyenek például a fonendoszkóp, a fehér köpeny, a műtősruha, a szájmaszk, a gumikesztyű, a spatula, a vérnyomásmérő. Közben összehasonlítják a régi eszközökkel, a gyógyítás régi módjaival. Megnéznek egy mentőautót, a benne rejlő orvosi eszközöket, megbeszélik a sziréna fontosságát és ki is próbálják.</i>
Fejlesztési célok	<i>A tanulók barátkozzanak az orvosokkal, ismerjék meg a munkájukat, az orvosok által használt eszközöket, lássák meg a gyógyítás szépségét. A gyermekek kórháztól,</i>

	orvosoktól, mentőautótól való félelme csökkenjen. Ismerjék meg és lássák be, miért kiemelten fontos a mentők munkája, és mire szolgál a mentőautó megkülönböztető jelzése.
Tevékenységek (időkerettel)	A foglalkozás első része körforgásban történik. Az osztály véletlenszerűen 3 asztalnál 3 csoportra oszlik, és az egyes helyszínen kb. 8 perces „játékokban” vesznek részt. 1. Műtő 2. Háziorvosi rendelő 3. Orvosi táská rejtelsei Egy bábú segítségével még az újraélesztést is kipróbálják. Az óra 2. részében a mentőautóval és a benne rejlő eszközökkel ismerkednek meg. 4. Ismerkedés a mentővel kívülről és belülről (10') 5. Megkülönböztető jelzés fontossága, használata, szirénázás (5') 6. Összefoglalás (5')

Tanári tevékenységek	
Szempontok	Leírás
Motiváció	<i>Valaki bajba került az erdőben, segítsünk neki.</i>
Kérdésfeltevés	<i>Mire kell figyelni az erdőben, ha kirándulunk? Miért lehetnek veszélyesek a sérülések? Te hogyan tudsz segíteni? Adj jó tanácsokat, hogy elkerüld a baleseteket! Mit kell tenned baleset esetén? Hogyan kell helyesen mentőt hívni?</i>
Visszajelzések	<i>Mesélés a társaknak és otthon Szabályok betartása a balesetek elkerülése miatt</i>
Értékelés	<i>Pozitív megerősítés, értékek kiemelése, jutalmazás.</i>

Tanulói tevékenységek, tanulók bevonása	
Szempontok	Leírás
Tények, adatok használata	<i>A tanulók felismerik az erdőben előforduló baleseteket, biztonságosan tudják, mi a teendő balesetek esetén. Az orvosoktól kérdezve megismerik az eszközök nevét, a vizsgálat és a gyógyítás protokolljának néhány lépését, a megfelelő sorrendben. Tudnak helyesen mentőt hívni.</i>
Tudományos bizonyítékok gyűjtése	http://www.mgya.org/web/index.php?option=com_content&ask=view&id=168&Itemid=42 http://hu.wikipedia.org/wiki/Ment%C5%91szolg%C3%A1lat http://www.kecskemeti-hirhatar.hu/hirek/gyogyito-bocsok-program-ovodasoknak-kecskemeten
Együttműködés, feladatok kidolgozása, elemzés	Elsősegélynyújtás az erdőben <i>A tanulók először zenét hallgatnak (erdő), majd irányított beszélgetés keretében megbeszélik, hogy milyen balesetek történhetnek ott. Két gyermek az előzetes feladatként kapott szituációkat játssza el az osztálynak az erdőben lehetséges balesetekről, a többiek figyelnek, miből lehet veszélyhelyzet. Néhány bekövetkezett balesetet modelleznek, majd a terem közepén lévő tárgyakból megoldást próbálnak találni a segítségnyújtásra csoportmunkában. A különféle baleseteket borítékokból véletlenszerűen húzzák ki a csoportok. (könyökficam vagy törés, tüskék, szálkák, víz hólyagok, orrvérzés, kígyómarás, törött boka) így kart-lábat rögzítenek, hordágyat készítenek, sebet mosnak és kötnek. A tanár a hibákat szakszerűen javítja, majd foglalkozik az ájulás esetében szükséges tennivalókkal (stabil oldalfekvés), azt be is mutatja. Könnyű és súlyos sérülések csoportosítanak frontális munkában. A mentő segélyhívása szituációs játék keretében történik. (Hol történt az eset? Adja meg saját nevét, telefonszámát, amin elérhető lesz. Milyen jellegű vészhelyzet áll fent, mi történt? Adjon át minden egyéb információt!</i>

Nyújtson elsősegélyt a mentő megérkezéséig!)

Összefoglalásként a gyerekek ismét csokorba szedik a sérülések típusait: könnyebb sérülések, könnyebb sérülések, melyek súlyosabbá válhatnak, súlyos sérülések. Szabályokat fogalmaznak meg ezek elkerülésére.

Régi orvosi műszerek

A tanulók először régi orvosi műszereket figyelnek meg tárlatvezetés alkalmával a kecskeméti Orvos- és Gyógyszerészettörténeti Múzeumban, mely két évszázad orvos- és gyógyszerészettörténeti emlékeit mutatja be. Az állandó kiállításon látható a város első házi patikájának parasztkorok stílusú patikabútor 1746-ból, a 18. század gyógyszerkincse, a megye patikáinak edényei, a gyógyszerkészítés eszközei, amelyek a régi patikák ódon hangulatát idézik. Az orvostörténeti emlékeket a sebészeti készletek, nőgyógyászati eszközök, diagnosztikai és terápiás műszerek reprezentálják. Érdekes, sosem látott tárgyakat láthatunk a kiállításon.

A tanultak rendszerezése, ismétlése feladatlap segítségével történik. (Melléklet)

Tudásukat a feladatlap ellenőrzésével teszteljük, értékeljük

Régen használt öntőforma felhasználásával kúpokat készítünk csokoládéból, tablettát tömörítünk, formálunk régen használt forma segítségével.

Mai orvosi műszerek, gyógyítás

A foglalkozás első része körforgásban történik. Az osztály véletlenszerűen 3 asztalnál 3 csoportra oszlik, és az egyes helyszínen kb. 8 perces „játékokban” vesznek részt.

1. Műtő: A macinak fáj a hasa, így orvoshoz kerül. Vajon mi lehet a baja? (Vírusfertőzés, vakbélgyulladás) A tanulók műtőruhába bújva elaltatják, majd megműtik a beteget, a rossz vakbél kikerül a maci hasából. Infúziót kötnek be... Majd képek segítségével megbeszélik a fontosabb belső szervek elhelyezkedését.
2. Háziorvosi rendelő: A rendelőben fellelhető eszközökkel ismerkednek, kipróbálják, megfogják azokat. Ilyenek például a fonendoszkóp, szájmaszk, a gumikesztyű, a spatula, a vérnyomásmérő, vércukormérő, lázmérő, a fecskendő...

A maci ide köhögéssel és lázasan érkezik, de a gyors, teljes körű vizsgálatok eredményeként gyógyszerekkel és jó tanácsokkal ellátva távozik.

3. Orvosi táská rejtelmei: A gyerekek egy orvosi táskába pillanthatnak be. Egy bábu segítségével még az újraélesztést is kipróbálják.

Az óra 2. részében a mentőautóval és a benne rejlő eszközökkel ismerkednek meg, megnézik a mentőt kívülről és belülről is.

Felszerelés:

- vákuummatrac és leszívó pumpa

	- egyéb rögzítő eszközök (rögzítő sínek) - nyakrögzítők - kötszerek - izolációs takaró - szülészeti csomag - fonendoszkóp - vérnyomásmérő - lázmérő - olló, csipesz, kocher - oxigénpalack - légútbiztosítás, lélegeztetés eszközei - leszívó katheterek - infúziók, szerelékek - gyógyszerek - tűk, fecskendők Megbeszéljük a megkülönböztető jelzés fontosságát, használatát kipróbálják a szirénát. Az órát összefoglalás zárja.
Régi és új koncepció megfogalmazása	Tematikus foglalkozásainkat a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével az egészség téma köré rendeztük. Célunk az együttműködés, kreativitás, által a személyiség fejlesztése és az orvosok munkája iránti érzékenység kialakítása, az elfogadás. Régi koncepció: az orvosok munkája misztikus, félelmetesek a műszereik. Új koncepció: az orvosok munkája logikus, ismert lépésekből áll, az orvosok barátságosak, a műszerek sokat változtak a mi gyógyításunkat szolgálják.
Értékelés	Az értékelést folyamatosan, valamint a modul végén összegzésszerűen is elvégezzük. Az értékeléskor megerősítjük a tanulókat az ismereteikben. Értékeljük egyéni munkájukat: az információszerzést, a megfigyelőkészségüket, önállóságukat, kreativitásukat, döntési képességüket, feladatmegosztásukat, együttműködési készségüket. Az értékelés módszere: 1) tanári értékelés szóban (egyént, csoportot, osztályt); 2) csoportértékelés

---

Orvos és Gyógyszerészet-történeli Múzeum
Feladatlap felső tagozatosok részére

1. Mikor nyílt meg Kecskeméten az első házi gyógyszerár? .....

2. 1766-tól nyilvános gyógyszerár lett. Mi volt a neve? .....

3. A 18. században milyen alapanyagokból készítették az orvosságokat?

.....

4. A gyógyszerek előkészítésében melyik a két leggyakoribb munkafolyamat?

.....
és
.....

5. Mekkoraak voltak régen a pilulák? .....

6. Gyerekkorotokban mire használták a kúpokat? .....

Mire használták a régi korokban? .....

7. Hány gramm egy szemer?

.....

8. Mire használták a varangyos békát?

.....

9. Milyen betegségek gyógyítására hatásos az ördögszar?

.....

10. Milyen tárgyak láthatók az alábbi képeken?

.....

.....

.....